

LBRIS

We know
books

CHRISTINE MANGAN
NECUNOSCUȚA
DIN TANGER

Traducere din limba engleză și note
A.D. BADES

Christine Mangan a obținut titlul de doctor în limba engleză din partea University College Dublin, cu o teză despre literatura gotică din secolul al XVIII-lea și a făcut un masterat de scriere creativă la University of Southern Maine. *Necunoscuta din Tanger* (*Tangerine*, 2018) este primul ei roman.

LITERA
București

PROLOG

SPANIA

E nevoie de trei oameni ca să poată scoate cadavrul din apă. Este al unui bărbat – asta o pot spune și ei, dar cam atât și nimic mai mult. Păsările s-au ocupat deja de el, atrase probabil de frântura strălucitoare de argint care-i împodobește cravata. Dar n-au fost decât coțofene, se gândesc bărbații. „Trebuie să fi văzut trei“, rostește unul către tovarășii săi, într-o neinspirată încercare de a glumi, în minte răsunându-i un vers dintr-o veche poezioară pentru copii, *Trei la o înmormântare*.

Îl ridică, surprinși de greutatea lui. „Să fie adevărat că morții sunt mai grei?“ se întreabă altul cu glas tare. Așteaptă împreună sosirea poliției, străduindu-se să nu privească în jos, să evite imaginea găvanelor goale, acolo unde au fost cândva ochii defunctului. Cei trei nu se cunoșteau înainte, dar sunt uniți acum prin ceva mai profund decât legăturile de rudenie.

Desigur, numai prima parte a acestei fraze este adevărată – pe cealaltă am născocit-o eu. Am timp

pentru asemenea închipuiri acum, când stau și privesc: în partea cealaltă a încăperii, pe geam, afară. Peisajul se schimbă, nu și altceva. Unii i-ar spune veghere, cred, însă eu le-aș răspunde că nu e deloc același lucru – că deosebirea e la fel de mare ca între reverie și reflecție.

E o zi caldă, vara se apropie cu pași mari. Soarele a început să pălească, iar cerul a căpătat o neobișnuită nuanță de galben, vestind furtuni la orizont. Acestea sunt momentele – când aerul e dens și fierbinte, *amenințător* – în care pot să închid ochii, să inspir adânc și să simt din nou parfumul Tangerului. Miroase aidoma cuptorului de lut, a ceva cald, dar nu arzător, aproape ca bezelele fripte, însă nu tot atât de dulce. E și un iz de mirodenii, unul vag familiar, de scorțișoară, cuișoare, chiar cardamom, dar și ceva complet necunoscut. Un miros reconfortant, ca o amintire din copilărie – una care te învăluie, te cuprinde cu totul și-ți fâgăduiește un sfârșit fericit, la fel ca în povești. Fiindcă dincolo de parfum, dincolo de alinare, muștele bâzâie, gândacii fojgăie, pisicile flămânde te privesc cu ochi răi, urmărindu-ți fiecă mișcare.

De cele mai multe ori, orașul îmi apare ca un vis atunci când ești cuprins de fierbințeală, un miraj scânteietor despre care abia dacă izbutesc să cred că a fost cândva real, că am fost și eu acolo, că oamenii și locurile pe care mi le amintesc erau aievea, nu doar fantome străvezii pe care le-a plâsmuit mintea mea. Timpul curge repede, așa am constatat, transformând oamenii și locurile mai întâi în trecut, apoi în povești. Mi-e greu să-mi amintesc care e deosebirea între ele, căci memoria îmi joacă deseori feste acum. În clipele

cele mai rele – în clipele cele mai bune – o uit pe *ea*. Și uit ce s-a întâmplat. E o senzație stranie, fiindcă ea e neconținut acolo, pândind imediat sub suprafață, amenințând s-o străpungă. Dar sunt alte clipe în care până și numele ei îmi scapă, și de aceea am început să-l scriu pe orice petic de hârtie pe care-l găsesc. Noaptea, când infirmierele se duc, mi-l șoptesc de parcă ar fi un catehism deprins în copilărie, de parcă repetarea lui m-ar ajuta să-mi reamintesc și m-ar împiedica să uit, fiindcă – îmi spun iar – nu trebuie să uit niciodată.

Se aude o bătaie în ușă, și o față cu părul roșcat intră în încăperea aducând o tavă cu mâncare. Brațele îi sunt împetrișate de pistrui, atât de mulți, încât punctișoarele cafenii îi covârșesc pielea palidă de dedesubt.

Mă întreb dacă a încercat vreodată să-i numere.

Mă uit în jos și văd un nume scris pe o bucată de hârtie pe noptiera de lângă pat, iar numele mă săcăie, fiindcă deși nu-i al meu, îmi pare important, de parcă ar fi ceva ce ar trebui să știu obligatoriu. Îmi las mintea să se relaxeze. E o tehnică pe care am găsit-o folositoare: mă străduiesc din greu să nu gândesc, pe când în secret gândesc cât de intens pot.

Nu se întâmplă nimic.

– Ești gata pentru micul dejun?

Ridic privirea și văd cu nedumerire o față cu părul de un roșu întunecat stând în fața mea. Nu poate să aibă mai mult de treizeci de ani, așa că între noi sigur nu-s decât patru sau cinci. „Roșcatele aduc ghinion“, îmi spun. Nu se zice să-i ocolești pe cei cu părul roșu când te pregătești de o călătorie pe mare? Și cred că foarte probabil în curând voi fi pe mare – spre Tanger.

UPDIS | We know
Mă simt neliniștită acum, nerăbdătoare ca piaza asta
rea cu plete roșcovane să iasă din camera mea.

- Tu de unde ai apărut? o întreb, mâniată că n-a
catadicsit să bată la ușă.

Îmi ignoră întrebarea.

- Azi nu ți-e foame?

Ține în mână o lingură plină cu ceva cenușiu - în-
cerc să-i găsesc numele, dar mintea mea refuză să se
supună. Înfuriată, o împing departe de mine și arăt
spre bucățița de hârtie de lângă pat.

- Pune asta în coșul de gunoi! Cineva îmi lasă bilete
pe care nu scrie decât niște aiureli.

Mă așez la loc în pat și-mi trag pătura până sub băr-
bie. E vară, cred, dar camera mi se pare deodată în-
ghețată ca iarna.

PARTEA ÎNTÂI

TANGER, 1956

1

ALICE

Marțea era zi de târg.

Nu doar pentru mine, ci pentru întregul oraș. Femeile rifane¹ coborând din munți vesteau începutul, cu coșuri și cotigi doldora de fructe și legume, flancate de o parte și de alta de măgari. În replică, Tangerul prindea viața: mulțimile ieșeau pe străzi, bărbați și femei deopotrivă, localnici și străini, fiecare arătând și cerând, tocmindu-se și târguindu-se, schimbând monede pe un dram de una, un strop de alta. Soarele părea să strălucească mai tare în zilele de târg, și mai fierbinte, arșița lui înfierbântându-mi ceafa.

Pe când stăteam la fereastră privind furnicarul de oameni, mi-am pus dorința tăcută să fie încă luni. Și totuși știam că luna era întotdeauna o speranță deșartă, o falsă alinare înainte ca marțea să vină iar, și eu să fiu silită să fac față haosului care fremăta dedesubt.

---

¹ Rif – regiune muntoasă în nordul extrem al Marocului, populată de berberi

IBDIS | We know

Silită să stau înaintea impresiunilor rufane înveșmântate în culorile lor aprinse care atrăgeau și rețineau atenția, privirile lor cântărindu-mi ținuta banală și anostă, nevolnică, pradă unui sentiment de teamă – teamă că voi plăti un preț exorbitant fără să-mi dau seama, că voi da moneda nepotrivită, că voi spune cuvintele nepotrivite, că mă voi face de rușine, iar ele vor râde, și va deveni evident ce greșeală am făcut venind aici.

Maroc. Numele însuși evoca imagini ale unei pustietăți întinse, ale unui soare roșu, arzător. Prima dată când l-am auzit pe John menționându-l, m-am înecat și am tușit peste paharul pe care mi-l pusese în mână. Ne întâlniserăm la Ritz, în Piccadilly, la insistențele mătușii Maude – pe care le simțeam acut în zilele acelea după ce mă întorsesem de la Colegiul Bennington, o durere de cap de care nu reușeam niciodată să scap cu adevărat. Revenisem în Anglia de numai câteva luni, pe John îl știam chiar de mai puțin timp, dar în momentul acela eram sigură că-i pot simți entuziasmul și energia ocupând spațiul din jurul nostru, pulsând în aerul cald de vară. Atrasă, dornică s-o prind, s-o rețin, să-mi cer partea din ea, am permis ideii să se sedimenteze între noi. Africa. Maroc. Cu câteva săptămâni înainte aș fi scuturat din cap, o săptămână mai târziu poate că aș fi răs doar, însă în ziua aceea, în momentul acela, ascultând cuvintele lui John, promisiunile și visurile lui, totul mi se păruse cât se poate de real, de tangibil. Și pentru prima dată după Vermont mi-am dat seama că *vreau* – nu știam exact ce anume, și în clipa respectivă am bănuit că poate nu pe bărbatul din fața

mea îl voiam, însă ceva voiam. Luasem o înghițitură din cocktailul pe care mi-l comandase, cu șampania deja caldă și răsuflată, simțind acidul pe limbă și în stomac. Și întinsesem mâna, înainte să mă pot răzgândi, prinzându-i degetele într-ale mele.

Pentru că deși John McAllister nu era în nici un caz bărbatul la care visasem odinioară – era sociabil și zgomotos, înfipt și deseori nesăbuit –, m-am lăsat fermecată de șansa pe care mi-o oferise: să uit, să las trecutul în urmă.

Să nu mă mai gândesc în fiecare secundă a fiecărei zile la ceea ce s-a întâmplat în friguroșii Munți Verzi din Vermont.

Trecuse deja mai mult de un an, și totul era încă învăluit într-un fel de păclă din care părea că nu puteam ieși, oricât aș fi băjbăit prin labirint. „E mai bine așa“, îmi spusese mătușa după aceea, după ce îi povestisem despre aura încețoșată pe care o căpătaseră amintirile mele și despre faptul că nu regăseam în memorie detaliile acelei nopți oribile și nici pe cele ale zilelor care au urmat. „Lasă-le în urmă“, insistase ea, de parcă amintirile ar fi fost obiecte pe care să le depozitezi în cutii închise ermetic, astfel încât să fii sigur că nu vor scoate la iveală secretele ascunse în ele.

Și într-un fel așa am făcut, am închis ochii în fața trecutului și i-am deschis către John, către Tanger și către soarele arzător al Marocului. Către aventura pe care el mi-o promisese – cu o cerere în căsătorie și o verighetă, dar nu și cu o ceremonie cum se cuvine, ci doar cu o bucată de hârtie semnată.

LBDIS | We know books

– Dar nu putem! protestasem la început. Abia dacă ne cunoaștem!

– Ba sigur că ne cunoaștem, mă asigurase el. La urma urmei, familiile noastre sunt practic înrudite. Așa că, de fapt, ne cunoaștem chiar prea bine.

Și răsese, oferindu-mi zâmbetul acela perfid al lui.

Numele nu aveam să mi-l schimb – fusesem inflexibilă în privința asta. Mi se părea important să păstrez o parte din mine însămi, din familia mea, după tot ce se întâmplase. Și mai era ceva, un lucru pe care mi-a fost greu să-l explic chiar și față de mine însămi. Deși, odată căsătorită, aveam să ies de sub tutela mătușii, ea continua să păstreze controlul asupra fondului meu de curatelă până când împlineam douăzeci și unu de ani, moment în care aveea părinților mei urma să-mi revină oficial. Ideea de a avea doi reprezentanți legali mi se păruse prea descurajantă; așa se face că, atunci când mi-am luat pașaportul, pe el era scris tot numele Alice Shipley.

La început îmi spuneam că Tangerul nu va fi chiar oribil. Îmi imaginam zile petrecute jucând tenis sub fierbintele soare marocan, o armată de servitori gata să ne îmlinescă orice capriciu, diverse cluburi private din oraș primindu-ne cu brațele deschise. Viața putea fi și mai rea decât atât, știam asta. Pe urmă însă, John a vrut să cunoască Marocul adevărat, Tangerul așa cum era el în realitate. În vreme ce asociații lui angajau personal marocan pe salarii mici, iar soțiile lor își petreceau timpul lenevind la piscină sau punând la cale sindrofii, John avea alte idei. Împreună cu Charlie, prietenul lui, hoinărea prin oraș, pierzând ore întregi la

hamam sau în vreo piață, fumând kif¹ în încăperile din spate ale cafenelelor, străduindu-se mereu să intre mai degrabă în grațiile localnicilor, decât în cele ale colegilor și compatrioților lui. Charlie fusese cel care-l convinsese să vină la Tanger, momindu-l cu povești despre Maroc – despre frumusețea și despre libertatea lui neîngrădită de legi – până când John aproape că se îndrăgostise de un loc pe care nu-l văzuse niciodată. Iar eu îmi dădusem toată silința la început, îl însoțisem la târgurile de vechituri ca să luăm mobilă, și în souk ca să cumpărăm de mâncare. Șezusem împreună cu el în cafenele și băusem cafea cu lapte, încercând să-mi rescriu viitorul în orașul fierbinte și prăfuit pe care el îl iubise din clipa în care-l văzuse, dar care mie continua să-mi scape printre degete.

Și apoi fusese incidentul de la târgul de vechituri.

În babilonia de tarabe și negustori, de antichități și nimicuri de doi bani îngrămădite haotic unele peste altele, mă întorsesem o clipă, iar John dispăruse. Și în timp ce stăteam acolo în mijlocul mulțimii, înghiontită și din stânga, și din dreapta, de necunoscuți grăbiți, cu palmele deja cleioase de la familiarul debut de anxietate, niște umbre începuseră să-mi joace la periferia câmpului vizual – acele bizare apariții nelămurite despre care doctorii spusese în șoaptă că erau doar închipuiri, dar care pentru mine fuseseră reale, viscereale, tangibile, părând să crească până ce n-am mai văzut altceva decât formele lor întunecate. În clipa aceea îmi

¹ Narcotic ușor pe bază de frunze de cânepă, folosit în principal în Orientul Mijlociu

HPDIS | We know books

dădusem brusc seama cât de departe eram de casă și de viața pe care o visasem cândva.

Mai târziu John răsese, insistând că lipsise nu mai mult de un minut, însă data următoare când mă rugase să-l însoțesc clătinase din cap, iar a doua oară după aceea găsisem o altă scuză. Așa că îmi petreceam orele – ore lungi, singuratic și istovitoare – explorând Tangerul din confortul apartamentului nostru. După prima săptămână, știam deja de câți pași ai nevoie ca să-l străbați de la un capăt la altul – patruzeci și cinci, uneori puțin mai mult, în funcție de mersul meu.

În cele din urmă am început să simt regretele lui John conturându-se la orizontul nostru, tot mai mari; dialogurile dintre noi se limitau la chestiuni practice și de finanțe, alocația mea fiind principala noastră sursă de venit. John nu se descurca deloc cu banii, așa îmi spusese la un moment dat zâmbind larg, și atunci zâmbisem la rândul meu, crezând că voise de fapt să spună că nu-i păsa de ei, că nu erau o preocupare pentru el. Curând aveam să aflu că altceva voise să-mi sugereze: că averea familiei lui era pe ducă, îi rămăsese din ea doar atât cât să se îmbrace bine și să poată pretinde mai departe că încă avea banii pe care-i avusese cândva. Se născuse într-o familie înstărită, și simțea că i se cuvine un trai fără griji pecuniare. O iluzie, așa cum aveam să constat în scurt timp. Așa se face că în fiecare săptămână îi încredințam alocația mea fără să-mi pese cu adevărat, fără să mă intereseze unde se evaporau toate cifrele acelea.

Și în fiecare lună John dispărea odată cu banii: în misteriosul oraș pe care-l iubea cu o patimă pe care

n-o puteam înțelege, explorându-i secretele de unul singur, în vreme ce eu rămâneam în casă – temnicer și întemnițat deopotrivă.

M-am uitat la ceas și m-am încruntat. Ultima dată când verificasem fusese doar opt și jumătate, iar acum se apropia de amiază. Blestemând, m-am dus grăbită spre pat, spre ținuta pe care o pregătisem de dimineață, înainte să pierd atâtea ceasuri. Fiindcă îi promisesem lui John că voi merge la piață în acea zi; îmi promisesem mie însămi că voi încerca. Așa că m-am uitat la costumația pe care mi-o alesesem – aparența unei femei obișnuite, gata să plece la cumpărăturile săptămânale: ciorapi, pantofi și o rochie pe care o luasem din Anglia chiar înainte să ne mutăm la Tanger.

Când mi-am tras rochia peste cap am remarcat o mică ruptură în partea din față, acolo unde dantela se uea cu gulerul. Am ridicat-o mai aproape de ochi ca s-o inspectez, străduindu-mă să nu tremur la vederea materialului destrămat și spunându-mi că nu era un semn de rău augur, că nu însemna absolut nimic.

Cum mi se părea prea cald în cameră, am ieșit pe balcon, simțind nevoia să mă eliberez dintre pereții ei apăsători. Am închis ochii, jinduind cu disperare la o adiere cât de slabă, și am așteptat, dar nu era nimic în jur, doar căldura neclintită și aridă și sufocantă a Tangerului.

S-a scurs un minut, apoi încă unul, și în liniștea aceea, ascultându-mi unduirea respirației, am devenit conștientă de o stranie senzație că aș fi privită. Am deschis ochii și am aruncat iute o privire către strada

de jos. Nu era nimeni acolo. Doar câțiva localnici îndreptându-se spre souk cu pași grăbiți, deoarece se apropia ora la care se închidea piața.

- Vino-ți în fire! mi-am șoptit și am intrat înapoi, în siguranța apartamentului.

În ciuda acestor cuvinte, am închis fereastra bine în urma mea, cu inima bătându-mi vijelios. Uitându-mă la ceas, am văzut că era acum unu și jumătate. Piața mai putea aștepta, mi-am spus.

Trebuia să mai aștepte, știam asta când, cu mâinile tremurânde, am tras draperia și am acoperit geamul astfel încât nici cel mai mărunț firicel de soare să nu poată pătrunde înăuntru.

2

LUCY

Soarele ardea când m-am sprijinit de balustradă. Am simțit cum senzația de legănare de sub mine devine mai puternică, stomacul săltându-mi de fiecare dată când feribotul pornea și se oprea în drumul său parcă anevoios spre destinația finală: Maroc. M-am grăbit să-mi iau valiza, cu gândul la ultimele luni deja marcate de vise cu exemple vaste și impunătoare de arhitectură maură, cu labirinturile souk-urilor pline de viață, cu mozaicuri colorate și alei în culori aprinse. Așezându-mă la rândul care începuse să se formeze, mi-am întins gâtul, nerăbdătoare să zăresc prima mea frântură reală din Africa. Mirosul ei se simțea deja, ademenindu-ne de pe țărniță - promisiunea necunoscutului, a unor experiențe infinit mai profunde și mai bogate decât tot ce trăisem vreodată pe străzile reci din New York.

Iar Alice... Alice era și ea acolo, undeva în inima pulsândă a orașului.